

*Бабенко Іоанна Вікторівна,
Гайда Анна Дмитрівна,
студенти 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: асистент кафедри цивільного права Розумейко Д. О.*

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ- ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ІНОЗЕМЦЯМИ

Одним з основних напрямків державної політики України є реалізація комплексу заходів, спрямованих на охорону дитинства. Приділення особливої уваги цій проблемі на найвищому державному рівні пов'язане з ситуацією, яка склалася з сирітством та дитячою бездоглядністю в нашій країні. Так, за даними Державного департаменту з усиновлення та захисту прав дитини, при Міністерстві у справах сім'ї, молоді та спорту в Україні нараховується близько 90 тисяч таких дітей. Слід зауважити, що жодні заклади дитячого виховання не в змозі замінити справжню родину, саме тому, усиновлення є пріоритетним з поміж інших способів влаштування дітей у сім'ю [1, С. 9–11].

Згідно статті 238 частині третій Сімейного кодексу України, першочергове право на усиновлення мають громадяни нашої держави, але у випадках, коли у них не виникає бажання усиновити дитину, усиновлення іноземним суб'єктом виступає єдиною надією дитини на повноцінне фізичне, духовне виховання у сім'ї. Така ситуація містить багато ризиків, як для самої дитини, так і для держави, зокрема у питанні контролю належного виконання іноземцями своїх батьківських обов'язків. У зв'язку з чим виникає необхідність виокремити найактуальніші проблеми усиновлення в Україні.

По-перше, це відсутність зворотного зв'язку з дітьми, які були усиновлені. Органи, які мали б відслідковувати долю дітей у родинах іноземців свою роботу не виконують. На жаль, уповноважені структури у нашій країні не несуть відповідальності за усиновлення, тому як живеться дітям в іноземних сім'ях нікому не відомо. Така ситуація буде залишатися незмінною до тих пір, поки Україна не прийме Гаазьку конвенцію, яка регулює міждержавне усиновлення. Її підписали вже більше півсотні країн світу [2, С. 613]. Україна намагалася

прийняти конвенцію вже чотири рази, але ці спроби були безуспішними. Цей документ може встановити контакт та співробітництво департаментів усиновлення різних країн світу. Тоді відстежити долю українських дітей буде цілком реально. Гаазька конвенція чітко встановлює критерії можливості держави захищати своїх громадян, які вже усиновленні за кордоном.

По-друге, проблемою правового регулювання міжнародного усиновлення в Україні є визначення можливості дитини бути усиновленою, адже вітчизняне законодавство враховує тільки наявність юридичних підстав та медичну історію дитини. При цьому не досліджуються психологічні та соціальні складові готовності дитини до усиновлення. Відповідно до положень Гаазької конвенції соціально-психологічна готовність дитини повинна включати висновок про те, що піклування про дитину її біологічними батьками неможливе або суперечить її інтересам, та оцінку здатності дитини отримати користь від влаштування її в нову сім'ю [4].

Особливе занепокоєння викликає усиновлення українських дітей громадянами країн, де відбуваються збройні конфлікти. Відомо, що не одне десятиліття триває збройне протистояння між державами Ізраїль та Палестина, деякими арабськими державами та ін. Навіть у період стабілізації відносин у ізраїльських містах від терористичних актів гинуть мирні жителі. Тим не менш, за даними Міністерства соціальної політики, щороку громадяни Ізраїлю всиновлюють близько 70 українських дітей. Очевидно, що у даному випадку усиновлення несе загрозу життю та здоров'ю дитини. Таким чином, тільки укладання двосторонніх договорів з країнами, в які найчастіше усиновлюють українських дітей, дозволить забезпечити кращий контроль за дотриманням їхніх прав у сім'ях іноземців. Крім того, укладання таких договорів дало б можливість повернути на Батьківщину дітей, які постраждали від насильства усиновлювачів [3, С. 120].

Проаналізувавши увесь вищезазначений матеріал, можна стверджувати, що дане питання, з приводу усиновлення дітей громадян України іноземцями, є недосконалим, адже існують суттєві проблеми. На нашу думку, дані проблеми треба вирішувати негайно, бо діти

це наше майбутнє. А наш обов'язок допомагати дітям та захищати від всього, що їм може зашкодити.

Література:

1. Бабухіна С. Усиновлення дітей іноземцями: плюси і мінуси. 2003. № 24. С. 9–11.
2. Погорецька Н.В. Міжнародне усиновлення: проблемні питання. *Форум права*. 2011. № 3. С. 612–615.
3. Глиняна К.М. Проблеми правового регулювання усиновлення дітей іноземними громадянами в сучасних умовах. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2019. Вип. 2. С. 119–120.
4. Конвенція про захист дітей та співробітництво в галузі між-державного усиновлення: Підписання від 29.05.1993 № 995_365. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_365#Text